

C.Z.U: 634.511

**CARACTERISTICILE MORFOBIOLOGICE ALE UNOR SOIURI DE CRIZANTEMĂ
DIN GRUPA MULTIFLORA**

NOVAC TATIANA, CALMÎȘ MARIN, LUPAȘCU VICTOR

Abstract The aim of this work was to study the particularities of growth of chrysanthemum depending of the variety. Materials of the study were the following Crysanthemum variety multiflora. The studied

varieties of chrysanthemums successfully overwinter in the open field during the winter period. The flowering of varieties from the multiflora group takes an average of 56 ± 1.6 days. The studied varieties of chrysanthemums present various varietal characteristics, have a high degree of decorativeness, such as the (Ursula Yellow) and (Ursula Red) varieties. All studied varieties are suitable for the climatic conditions of the area. Of note is the Sky Red variety, which in both years of research recorded the most stable indicators, which indicates a high ecological plasticity of the variety.

Keywords: Chrysanthemum sp., growth and flower characteristics, varieties.

Genul *Chrysanthemum* include circa 150 specii originare din China și Japonia. Specia cea mai cultivată azi pentru producerea florilor tăiate, atât în culturi de seră cât și în solarii și câmp este *Chrysanthemum x hortorum* Hort. (crizantema), specie horticolă ai cărei genitori principali au fost *Chrysanthemum indicum* L. și *Chrysanthemum sinense* Sab.

Din multitudinea de soiuri aflate pe piața de la noi din țară, pentru studiu au fost selectate 5 soiuri de Crizanteme din grupul multiflora *Multiflora Chrysanthemum*.

Ursula Yellow; Sky Red; Lemon; Ticky White; Ursula Red.

Scopul cercetărilor: studierea caracteristicilor biologice ale soiurilor de crizanteme din grupul multiflora și evaluarea aspectului decorativ al acestora. Pentru realizarea scopului propus au fost planificate următoarele obiective:

De studiat parametrii de creștere și dezvoltare a crizantemelor în funcție de soi.

Identificarea celor mai bune soiuri de crizanteme în funcție de principalele caracteristici valoroase din punct de vedere decorativ și economic.

Perioada de efectuare a cercetărilor 2020-2021. Pe parcursul anilor de cercetare, momentul de înflorire a soiurilor de crizanteme a fost diferit, acest lucru se datorează sensibilității ridicate a plantelor la temperaturi și durata zilei. În 2020, din cauza temperaturilor ridicate și a unui număr mare de zile însorite, toată soiurile, au înregistrat o schimbare în momentul declanșării fazelor fenologice față de aceeași perioadă din 2021. S-a înregistrat o reducere a fazei de creștere vegetativă și un debut rapid al fazei de înflorire. În 2020 faza de înflorire a soiurilor s-a înregistrat în medie cu 5 zile mai devreme decât 2021.

Durata înfloririi este un alt indicator important al valorii economice a plantelor. În condițiile zonei de cultură, durata înfloririi crizantemelor (multiflora) este în medie de 58,9 zile, ceea ce face posibilă utilizarea lor în aranjamente florale în perioada de toamnă, până la înregistrarea înghețurilor târzii. În anul 2020, durata înfloririi a fost în medie de 63,4 zile, iar în 2021 a fost de 55,4 zile. Cea mai lungă înflorire în 2020 a fost observată la soiurile Ursula Red și Sky Red fiind de 65 și 57 de zile.

Pentru a caracteriza indicii morfologici a soiurilor, au fost studiați următorii indicatori: înălțimea plantei, numărul de inflorescențe, dimensiunea și forma inflorescențelor.

Înălțimea plantelor a variat de la 37,5 cm la 46,6 cm (media pe anii de studiu). Cea mai mare diferență de-a lungul anilor s-a observat la soiul Ursula Yellow, aceasta a constituit 15,7%. Cea mai mică diferență a fost observată la soiul Skay Red fiind de 8,7 %.

Diametrul maxim al inflorescențelor s-a înregistrat la soiul Tricky White fiind de 5,92 cm (2020), diametrul minim al inflorescențelor a fost observat la soiul Lemon înregistrând un indice de - 2,9 cm. Numărul inflorescențelor formate pe plante deasemenea a variat pe parcursul anilor de cercetare. Cel mai mare număr de inflorescențe a fost înregistrat în soiul Ursula Yellow - 533 buc. în 2020. Numărul minim de inflorescențe s-a înregistrat la soiul Sky Red - 322 buc. în 2021.

În concluzie menționăm următoarele: Soiurile studiate de crizanteme ierneză cu succes în câmp deschis în perioada de iarnă. Înflorirea soiurilor din grupa multifloră durează în medie $56 \pm 1,6$ zile. Soiurile studiate de crizanteme prezintă caracteristici varietale diverse, au un grad ridicat de decorativitate, precum sunt soiurile (Ursula Yellow) și (Ursula Red). Toate soiurile studiate sunt potrivite pentru condițiile climatice din zonă. De remarcat este soiul Sky Red, care în ambii ani de cercetare a înregistrat cei mai stabili indicatori, ceea ce indică o plasticitate ecologică ridicată a soiului.

BIBLIOGRAFIE

1.Sava V. Floricultura. Chișinău, 2010. 610 p.